

Sygn. akt VII U 372/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 września 2014 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Zbigniew Szczuka

Protokolant: protokolant sądowy M. K.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 września 2014 r. w W.

sprawy D. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy i rentę socjalną

na skutek odwołania D. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 15 stycznia 2013 r., znak: (...) - (...) i decyzji z dnia 15 stycznia 2013 r., znak: (...) - (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującej D. K. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 listopada 2012 r. na stałe;
2. oddala odwołanie od decyzji w przedmiocie renty socjalnej.

UZASADNIENIE

Ubezpieczona D. K., w dniu 4 lutego 2013r. złożyła do Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 15 stycznia 2013 r. znak: (...) - (...) - w którą organ rentowy odmówił jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy oraz od decyzji z dnia 15 stycznia 2013 r. znak: (...) - (...) - którą organ rentowy odmówił jej prawa z tytułu renty socjalnej. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona podniosła, że od 10 lat cierpi z powodu chorób i wad wzroku. W tym czasie przeszła liczne badania, próby leczenia i konsultacje u wybranych specjalistów, łącznie z konsultantem krajowym w dziedzinie okulistyki. Dolegliwości sukcesywnie się pogłębiają, ubezpieczona zaznaczyła, że aktualnie nie widzi na prawe oko, a po ryzykownej operacji w prywatnej klinice oddalono na bliżej nie określony czas wizję całkowitej utraty wzroku. Odwołująca zarzuciła, iż organ rentowy w oparciu o dokumentację lekarską oraz przeprowadzone badanie poczynił błędne ustalenia faktyczne, co do aktualnego stanu jej zdrowia, nie analizując praktycznie licznej dokumentacji medycznej przedstawionej przez ubezpieczoną (k 2-3 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie,

z dnia 6 marca 2013 r., wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art.477¹⁴ § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wskazał, że ubezpieczona jest osobą czynną zawodowo, pracuje w pełnym wymiarze czasu pracy, wykonuje pracę zgodną z poziomem swoich

kwalifikacji, do której dopuszczona została przez lekarza medycyny pracy. Organ rentowy stwierdził ponadto, że ubezpieczona mimo, iż jest osobą niepełnosprawną, nie wyczerpuje jednakże definicji niezdolności do pracy, za którą uważa się zgodnie z ustawą o emeryturach i rentach z FUS, osobę, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. W konsekwencji na podstawie art.57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS, organ odmówił przyznania ubezpieczonej świadczenia rentowego z tytułu niezdolności do pracy, natomiast na podstawie art. 4 ustawy o rencie socjalnej z dnia 27 czerwca 2003 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonej przyznania renty socjalnej (k. 6-7 a.s).

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona złożyła do organu rentowego wnioski o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy oraz o ustalenie renty socjalnej (k 1-2 t. II a.r., k 1-2 t. I a.r). Powyższe skutkowało zainicjowaniem postępowania administracyjnego przed ZUS, w toku którego ubezpieczona została skierowana na badanie do Lekarza orzecznika ZUS, który po jego przeprowadzeniu wydał w dniu 4 grudnia 2012 r. orzeczenie stwierdzające, że nie jest ona niezdolna do pracy (k. 14 a.r. t. II.). Ubezpieczona złożyła sprzeciw od orzeczenia Lekarza orzecznika ZUS, w skutek czego sprawa została skierowana do Komisji lekarskiej ZUS, która po ponownym zbadaniu odwołującej wydała, w dniu 03 stycznia 2013 r. orzeczenie, iż ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy (k 18 a.r. t. II)

W oparciu o orzeczenie Lekarza orzecznika ZUS oraz orzeczenie Komisji lekarskiej ZUS organ rentowy wydał, w dniu 15 stycznia 2013 r. decyzję znak : (...) - (...) oraz w dniu 15. Stycznia 2013 r. decyzję znak : (...) - (...) odmawiające ubezpieczonej prawa do świadczenia rentowego z tytułu niezdolności do pracy oraz prawa do świadczenia z tytułu renty socjalnej. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, iż ubezpieczona nie spełniła przesłanki wynikającej z przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawie o rencie socjalnej warunkującej prawo do świadczeń z tytułu niezdolności do pracy oraz prawo do renty socjalnej, a mianowicie nie jest niezdolna do pracy (k 19 ar. t. II, k. 22 a.r t.I).

Od niekorzystnych decyzji organu rentowego D. K. złożyła odwołanie inicjując tym samym niniejsze postępowanie sądowe, w toku którego ustalono, że: ubezpieczona (lat 30) z zawodu jest magistrem administracji publicznej - pracuje zgodnie z kwalifikacjami jako pracownik administracji publicznej i jako osoba o orzeczonej niepełnosprawności wykonuje pracę w skróconym czasie (35 godzin tygodniowo, 7 godzin dziennie) (vide : zaświadczenie o niepełnosprawności, zaświadczenie o pracy – dokumentacja akt rentowych).

W zakresie dysfunkcji organizmu w obszarze okulistycznym u ubezpieczonej stwierdzono od dzieciństwa wadę wzroku zwłaszcza w oku prawym z dużym niedowidzeniem tego oka. Również od okresu dzieciństwa wysoka krótkowzroczność oka prawego, z dużym astygmatyzmem (- 17,5 Dsph = -2,5 Dcyl) z niedowidzeniem średniego stopnia. Na oko lewe z krótkowzrocznością i dużym astygmatyzmem krótkowzrocznym (- 1,5 Dsph = -3,5 Dcyl). Ze względu na konieczność korekcji wady w tym oku okularami lub soczewkami kontaktowymi wykonano zabieg chirurgii refrakcyjnej (LASEK) w dniu 23.08.2012 r. z przebiegiem pooperacyjnym bez powikłań. Oko prawe ze względu na niedowidzenie zdyskwalifikowane do zabiegu operacyjnego. W oku prawym stwierdzono typowe zmiany w wysokiej krótkowzroczności (ścieczenia i degeneracje siatkówki). W oku lewym stwierdzono zawężenie obwodowe pola widzenia o ok. 10- 30 stopni, związane z częściowym zanikiem nerwu wzrokowego w tym oku o nieznannej etiologii. Zmiany patologiczne zwłaszcza w oku prawym do 10-20 stopni. Ograniczenie widzenia może powodować większość męczliwość, trudności w koncentracji i orientacji. Biorąc pod uwagę kwalifikacje ubezpieczeniowej, praca biurowa jest możliwa tylko w ograniczonym czasie i w przystosowanych warunkach. Mając na uwadze trwałe zmiany w polu widzenia (od 2004 r.) częściowa niezdolność do wykonywania pracy ma charakter trwały (na podstawie dowodu z opinii biegłego sądowego specjalisty z zakresu okulistyki R. S. z dnia 4 kwietnia 2013 r. k. 21 a.s oraz opinii uzupełniającej z dnia 19 maja 2014 r. k. 127 a.s).

Dodatkowo w oparciu o dowód z opinii biegłej sądowej tej samej specjalizacji M. O., Sąd Okręgowy ustalił, iż odwołująca jest zdolna do pracy jedynie przystosowanej do widzenia jednoocznego (dowód z opinii biegłej z dnia 15 października 2013 r., k. 71 a.s)

W oku postępowania pełnomocnik organu rentowego wnosił o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego okulisty (k. 136 a.s). Postanowieniem z dnia 5 września 2014 r. Sąd Okręgowy oddalił powyższy wniosek organu rentowego (k. 150 a.s).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumentację medyczną zawartą w aktach sądowych, aktach rentowych ubezpieczonej, a także w oparciu o dowód z opinii biegłego sądowego lekarza okulistę R. S. wraz z uzupełnieniem z dnia 19 maja 2014 r. (k. 21, 127 a.s). oraz biegłej sądowej okulistki M. O. (k. 71 a.s) Autentyczność zgromadzonych dokumentów i ich zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy nie budziła zastrzeżeń Sądu, w związku z tym Sąd uznał dokumenty za pełnowartościowy materiał dowodowy. Ponadto Sąd Okręgowy, jako kluczową dla rozstrzygnięcia sprawy uznał opinię biegłego sądowego lekarza okulistę R. S. albowiem opinia ta pozwala na dokładne określenie zakresu dysfunkcji jakie występują w stanie zdrowia odwołującej. Zdaniem Sądu opinie biegłych wydane zostały w oparciu o obiektywne wyniki badań (w tym po uzupełnieniu o badanie pola widzenia) odwołującej, a biegli lekarze sporządzający opinie są specjalistami w swojej dziedzinie, posiadającymi bogatą wiedzę medyczną i wieloletnie doświadczenie zawodowe.

Sąd stwierdził, że główną dysfunkcją występującą u ubezpieczonej jest jednoocznosc ubezpieczonej powodująca znaczną dysfunkcję w wykonywaniu pracy zgodnej z kwalifikacjami.

Organ rentowy na gruncie pisma z dnia 10 czerwca 2013 oraz z dnia 10 czerwca 2014 r. (k. 37, k. 137) zgłosił uwagi względem opinii biegłego jednak Sąd nie uznał uwag za istotne, z uwagi na brak dostatecznego uzasadnienia ze strony organu rentowego, który swoje uwagi poparł jedynie treścią analogiczną do oceny Lekarza orzecznika ZUS oraz komisji ZUS.

Tym samym zgromadzony materiał dowodowy był wystarczający do wydania orzeczenia.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie zważył, co następuje:

Odwołanie D. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 15.01.2013 r. znak : (...) - (...) dotyczącej przyznania prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy jest uzasadnione, zaś odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 15 stycznia 2013 r. znak: (...) - (...) jest niezasadne i podlega oddaleniu

Zgodnie z art. 57 ust 1. ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013, poz.1440 j.t., zwanej dalej „ustawą o emeryturach...”) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy;
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
3. niezdolność do pracy powstała w okresach składkowych wymienionych w ustawie, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Niezdolność do pracy jest kategorią ubezpieczenia społecznego łączącą się z całkowitą lub częściową utratą zdolności do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu bez rokowania jej odzyskania po przekwalifikowaniu (art. 12 ustawy o emeryturach...). Przy ocenie stopnia i trwałości tej niezdolności oraz rokowania co do jej odzyskania uwzględnia się zarówno stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, jak i możliwość wykonywania pracy dotychczasowej lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas

wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne ubezpieczonego (art. 13 ust. 1 ustawy o emeryturach...)" (wyrok Sądu Najwyższego 28 stycznia 2004r.,

II UK 222/03.). Prawo do świadczenia rentowego z tytułu niezdolności do pracy przysługuje zatem w wypadku wypełnienia wszystkich przesłanek z art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku.

W niniejszej sprawie na gruncie spornej decyzji z dnia 15 stycznia 2013 r. znak: (...) - (...) rentowy wskazywał, że ubezpieczona nie spełnia naczelnej przesłanki wynikającej z art. 57 ust. 1 pkt. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, oraz art. 4 ustawy o rencie socjalnej, a mianowicie nie jest niezdolna do pracy.

Opierając się na opinii biegłego okulisty R. S. (k. 21, k 127 a.s) oraz opinii biegłej sądowej M. O. (k. 71 a.s), Sąd zważył, że u ubezpieczonej występują poważne dysfunkcje wzroku powodujące częściową niezdolność do pracy po od 2004 r. na stałe.. Sąd wziął przy tym pod uwagę okoliczność, iż ubezpieczona ma w chwili obecnej znacząco ograniczoną możliwość prawidłowego wykonywania pracy zgodnej z kwalifikacjami, albowiem występujące schorzenie obejmuje prace nieodzownie związane z wyczeraniem funkcji wzroku. Zdaniem Sądu wnioskodawczyni w chwili obecnej nie ma również możliwości przekwalifikowania zawodowego. Dodać należy, że zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie stanowiskiem „o częściowej niezdolności do pracy nie decyduje sam fakt występowania schorzeń, lecz ocena czy i w jakim zakresie wpływają one na utratę zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Koniecznym jest, aby w jego następstwie zaistniało naruszenie sprawności organizmu w takim stopniu, że skutkuje ono utratą zdolności do wykonywania pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji, przynajmniej w znacznym stopniu." (vide: Wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 6 grudnia 2012 r., Sygn. akt III AUa 897/12).

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uznał, że ubezpieczona z uwagi na aktualny stan zdrowia spełnia przesłankę wynikającą z art. 57 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS albowiem jest częściowo niezdolna do pracy. Ustalono również, że ubezpieczona spełnia pozostałe przesłanki warunkujące prawo do świadczenia tj. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy (art.57 ust.1 pkt.2), jak też częściowa niezdolność do pracy powstała nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania okresów, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-3, 5 lit. a, pkt 6 i 12.

Sąd Okręgowy podzielił także stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 16 września 2009 r., w którym ustalił, iż nie ma uzasadnienia wniosek o powołanie kolejnego biegłego jedynie w sytuacji, gdy już złożona opinia jest niekorzystna dla strony. Wykazywanie okoliczności, uzasadniających powołanie kolejnego biegłego pozostaje w gestii strony. To strona winna wykazać się niezbędną aktywnością i wykazać błędy, sprzeczności lub inne wady w opiniach biegłych, które dyskwalifikują istniejące opinie ewentualnie uzasadniają powołanie dodatkowych opinii (IUK 102/09, LEX nr 537027), a także stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 19 marca 1997 r., sygn. II UKN 45/97 zgodnie z którym Sąd nie jest obowiązany do uwzględniania kolejnych wniosków dowodowych strony tak długo, aż udowodni ona korzystną dla siebie tezę i pomija je od momentu dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności sprawy (art. 217 § 2 KPC) Mając na uwadze powyższe Sąd oddalił wniosek organu rentowego o powołanie kolejnego biegłego specjalisty z zakresu okulistyki na okoliczność stopnia niezdolności do pracy odwołującej.

Ustalenie terminu od jakiego Sąd Okręgowy uznał za zasadne przyznać ubezpieczonej prawo do renty wynika z dyspozycji art. 133 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do świadczenia jednakże nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. W związku z tym, Sąd zgodnie z dyspozycją art. 133 ust. 1 ustawy przyznał prawo do świadczenia od dnia 1 listopada 2012r. na stałe.

Z tych względów Sąd Okręgowy, w związku ze spełnieniem przez odwołującą przesłanek wynikających z art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz w związku z niespełnieniem przesłanek wynikających z art. 4 ustawy o rencie socjalnej, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c, orzekł jak w sentencji w punkcie 1.

Odnosząc się do odwołania ubezpieczonej od decyzji dotyczącej odmowy przyznania renty socjalnej Sąd Okręgowy podkreśla, iż zgodnie z treścią art. 4 ustawy o rencie socjalnej, zgodnie z którym renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18. roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25. roku życia;
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. Osobie, która spełnia warunki określone w ust. 1, przysługuje:
 - 1) renta socjalna stała -jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała;
 - 2) renta socjalna okresowa -jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa

Jak wykazało niniejsze postępowanie odwołująca jest osobą niezdolną do pracy, jednakże niezdolność do pracy ma charakter ograniczony. Sąd Okręgowy zważył, iż wobec nie spełnienia naczelnego warunku całkowitej niezdolności do pracy, odwołanie ubezpieczonej od decyzji z dnia 15 stycznia 2013 r. znak : (...) - (...) jest niezasadne i podlega oddaleniu o czym orzeczona w punkcie II sentencji wyroku na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c.

J.R.